

TOIMENPIDEALOITE 19/2011 vp

Energiajuomien myynnin kieltäminen alle 15-vuotiaille

Eduskunnalle

Energiajuomien kulutus on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Vuonna 2004 energiajuomia myytiin yli 2,7 miljoonaa litraa, ja vuonna 2010 myynti ylitti jo 10 miljoonaa litraa. Juomia markkinoidaan erityisesti nuorille ja opiskelijoille, joiden keskuudessa niistä on tullut lähes muoti-ilmiö. Huolestuttavaa on, että jo ala- ja yläkouluikäiset käyttävät energiajuomia lähes säännöllisesti. Erityisesti myymälähenkilökunta on pannut huolestuneena merkille nuorten lisääntyneen energiajuomien käytön etenkin viikonloppujen jälkeen, jolloin nuoret ostavat juomia väsymyksiensä ja aterioidensa korvikkeeksi.

Energiajuomien pirstävä vaikutus on saatu aikaan mm. kofeiinilla ja/tai tauriinilla, jotka ovat lasten terveyden kannalta haitallisia. Ne aiheuttavat lapsilla mm. kiihtyneisyyttä, ärtyneisyyttä, jännittyneisyyttä, keskittymiskyvyn puutetta ja nukahtamisvaikeuksia. Tölkillisessä (0,33 l) energiajuomaa on noin 105 milligrammaa kofeiinia, isommassa (0,5 l) 160 milligrammaa. Ahdistuneisuutta ja jännittyneisyyttä havaitaan jo yli 125 milligramman päivittäisellä annoksella, kun kyseessä on 50 kiloa painava nuori. Jo yli 50 milligrammasta 50-kiloinen nuori voi saada oireita. Jos energiajuomia nautitaan säännöllisesti, sietokyky kasvaa ja kofeiinista saattaa tulla riippuvaiseksi. Energiajuomien runsaaseen käyttöön liittyy monia muitakin riskejä, kuten ylipaino. Soke-

ripitoisesta energiajuomasta saa turhaa energiaa, mutta ei elimistölle tärkeitä ravintoaineita. Energiajuomat aiheuttavat muiden haittavaikutusten lisäksi hampaiden reikiintymistä sekä hammaseroosiota.

Elintarvikeeturvallisuusvirasto Eviran mukaan alaikäiset saavat nauttia päivittäin korkeintaan 50 milligrammaa kofeiinia. Kofeiini voi aiheuttaa lapsille ja nuorille kiihtyneisyyttä, ahdistuneisuutta, jännittyneisyyttä ja unettomuutta sekä riippuvuutta. Erityisesti vanhemmat ja opettajat ovat huolissaan lasten ja nuorten lisääntyneestä energiajuomien käytöstä. Esimerkiksi Suomen Vanhempainliitto on vaatinut energiajuomien kieltämistä lapsille. Evira edellyttää energiajuomien pakkausmerkinnöissä varoitusmerkintää siitä, ettei tuote sovi lapsille, raskaana oleville eikä kofeiiniherkille henkilöille. Tämä merkintä ei ole riittävä. Tarvitaankin tiukempia toimia, että alle 15-vuotiaiden lasten energiajuomien kasvava kulutus saadaan katkaistua ja että nuoret ja lapset suojataan energiajuomien aiheuttamilta terveyshaitoilta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin energiajuomien myynnin kieltämiseksi alle 15-vuotiaille.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2011

Merja Mäkisalo-Ropponen /sd

Versio 2.0